

חנוכה - חביב ונעים

הרמב"ם בסוף הלכות חנוכה (פ"ד ה"י"ב) כותב: **"מצות נר חנוכה מצוה חביבה היא עד מאד"**. זה לא לשון השגורה ברמב"ם... ועלינו להבין מה המיוחד בנר חנוכה שזו "מצוה חביבה עד מאד"??...

הבאנו פעם שהגאון ר' אביעזר פילץ ראש ישיבת תפחה, קורא לנס חנוכה - הנשיקה האחרונה שהקב"ה נתן לעם ישראל לפני שיצאו לגלות. אחרי זה היו עדיין מאתיים שנה שעמד בית המקדש, ואחרי זה יצאנו לגלות, והנס ב'פורוס' הזה שבא להראות שהקב"ה איתנו ולא עוזב אותנו - זה היה נס חנוכה, שהוא הנס האחרון שהיה לפני הגלות הגדולה.

אז אמנם זוהי 'הנשיקה האחרונה' שהקב"ה נתן לעם ישראל לפני שהוא יצא לגלות, אבל עדיין לא נראה שזה המיוחד בנר חנוכה עד כדי לקרוא לזה 'מצוה חביבה עד מאד'. מה החביבות המיוחדת שיש במצוה הזו?...

יש עוד לשון במסכת סופרים (פרק כ' אות ה') "נר חנוכה מצוה להניחו בפתח הסמוך לרשות הרבים, שתהא מזוזה בימין ונר חנוכה משמאל, לקיים מה שנאמר (שה"ש ז, ז) "מה יפית ומה נעמת", מה יפית במזוזה, ומה נעמת בנר חנוכה".

נר חנוכה זה נעים. זה עוד לשון... גם חביב וגם נעים, כמו באמת ויציב וכזו וחביב ונחמד ונעים... אך עלינו להבין מה בדיוק התארים האלו שמתייחדים בנר חנוכה, גם חביב וגם נעים?...

היוונים רצו להשפיל את היהודים

במהר"ל באור חדש כתוב שעיקר המאבק של יון - היה נגד התורה שבעל פה. [ולכן מסבירים, בענין י"ג פרצות שהיונים פרצו בחיל. י"ג פרצות - זה כנגד י"ג מידות שהתורה נדרשת בהן. שזה עיקר תורה שבעל פה. ובחיל - היינו בסורג של החיל, שזהו הגבול של העכו"ם, מהחיל ואילך הכניסה לגויים אסורה, ואת זה הם רצו לעקור].

המהר"ל מסביר שהיוונים נתקאו בתורה הקדושה. הם כל הזמן מדברים על 'חכמתם', ומתגאים בפילוסופיה היוונית, והתורה עושה מהם לעג וקלס... חכמת התורה עושה אותם לכאין וכאפס. והם לא יכלו לסבול זאת, אז לכן הם רצו לבטל את התורה שבעל פה.

דבר מאד מעניין מביא הרמח"ל: יש ארבע חיות שהראו לדניאל בנבואה, וזה כנגד ארבעה שיעבודים שהיו לישראל. החיה השלישית היא כנגד מלכות יון, והראו אותה לדניאל בתורה - נמר. וזה רומז ליון, כי נמר זה 'עז פנים'. עז פנים - כל המטרה שלו היא רק להשפיל אותך. אדם חצוף - כל החשבון שלו זה איך להוריד את השני... הוא נהנה לראות אותו למטה.

יון רצתה להשפיל את העם היהודי, להראות שהחכמה שלהם אפס, והיוונים - ממילא - הם הגדולים. ידוע שהיטלר ימח שמו כתב בספר שלו (על כל האידיאולוגיה המושחתת שהיתה לו), שהגזע הארי (הגרמני) הוא גזע עליון. אך היתה לו בעיה עם העם היהודי, שעליהם נאמר "כי אתה עליון על כל הארץ", אז הוא בכוונה היה משפיל אותם, לא רק שעשה להם צרות, הוא דחס המוני בני ישראל ברכבות של בהמות המלוכלכות בצרכיהם, הסירחון היה גדול, ושם הוא 'העמיס' מלא יהודים... לתת להם את ההרגשה שאתה בכלל לא בן אדם. אתה סך הכל 'אבק אנושי'. וממילא אני יותר גדול ממך.

נפגשתי עם הגאון ר' חיים שינקר (ר"י דרכי משה), והוא סיפר לי על בחור שהיה להם בישיבה, בחור בטלן שלא למד כלום, ולא רק זה אלא כל הזמן הוא היה לו ביקורת על כולם, ומדבר בגנות של חבירו... הרב, פלוני קם מאוחר, פלוני לא לומד טוב, והוא צוחק בתפילה... וכולם בטוחים שהוא כזה מושחת, בלי לב, רק רע כל היום.

אמרתי להם, אתם טועים... אמנם הוא בטלן ומשועמם - כמו שרואים. אבל הוא לא מושחת. והסיבה שעושה כן, כי אדם לא יכול לסבול הרגשה תמידית על עצמו שהוא אפס וכולם מעליו. הוא רוצה להיות כמו כולם, ואם כולם אפסים אז הכל בסדר, אני כמו כולם...

יון רצתה להרגיש עליונות וחשיבות אז היא רצתה להשפיל את העם היהודי. זו היתה המטרה שלה. ברגע שהיהודים יאבדו את התורה שבעל פה, הם יירדו, והיא תהיה נחשבת עם הפילוסופיה שלה, וממילא כל זמן שתורה שבעל פה נמצאת - זה מכחיש אותה.

היוונים נלחמו בקדושת התורה

החת"ם סופר מסביר את הדברים, ע"פ מה שכותב השולחן ערוך (סימן תקפ) את הימים שארעו בהם צרות לאבותינו וראוי להתענות בהם, 'בשמונה בטבת נכתבה התורה יונית בימי תלמי המלך והיה חשך בעולם שלשה ימים'.

והנה, מה כל כך איכפת לנו שיתרגמו את התורה ליונית? מה כל כך רע בזה?... אומר החת"ם סופר, כל עיקר התורה שבע"פ מגיע מהקדושה שיש בתורה, וכל אות בתורה חשובה לאין ערוך! ולא רק האותיות... כתוב בגמרא במנחות (כט, ב) שאמר הקב"ה למשה, יש אחד שעתיד להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו, שעתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות!!! בכל מילה של תורה יש המון דרשות בלי סוף, עם כל י"ג מידות שהתורה נדרשת בהן. וכל זה נמצא בתורה הקדושה כמו שהיא נתנה מהר סיני. אם אתה מתרגם אותה ליוונית - הפכת את התורה לחכמה בעלמא והנלמדת ב'פקולטה לתלמוד' באוניברסיטה, זה לא תורה, ולא קדושה של תורה... שמעתם פעם שלומדים תורה באוניברסיטה?!!... אולי גם מוציאים על זה בגרות... חוץ מדרך הלימוד המסולפת שלהם, יש שם - להבדיל - כמו שיש משפט האנגלי ומשפט התורכי יש גם 'משפט התורה'... זה חושך בעולם שלשה ימים!!! זה אפילו לא מספיק... זה סוף העולם! בפרט כשיהודים עושים את זה ככה...

את הקדושה של תורה - היונים לא יכלו לסבול. מה מונח בזה?... [יש בזה מאמר נפלא בספר של הגאון רבי נפתלי קופשיץ שליט"א, חלק מהאמור נלקח משם], הם רצו לאבד את כל המציאות של "קדושת התורה". וזה נקרא להשכיחם תורתך. מי שלמד את התורה רק באוניברסיטה - מהר מאד עוזב את הדף גמרא!!! להישאר עם תורה - זה רק עם קדושה של תורה, ועם מתיקות של תורה, ועם דבקות בתורה.

וכל ילד יודע את זה... איך משכיחים תורתך? ... אם תגיז לאחד אל תלמד את התורה בישיבה, תלמד אותה באוניברסיטה, לא רק שהוא לא יהיה 'תלמיד חכם', אלא לא ישאר ממנו יהודי בכלל... תורה לומדים בישיבה בקדושה ובטהרה! זה דברים מאד פשוטים.

מביא הרב קופשיץ וורט נפלא של הגה"צ ר' שלמה ברעוודה זצ"ל. כתוב בגמרא (מגילה יא, א) "ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם, כי אני ה' אלוהיהם". לא מאסתים - בימי כשדים, שהעמדתי להם דניאל חנניה מישאל ועזריה. ולא געלתים - בימי יוונים, שהעמדתי להם שמעון הצדיק וחשמונאי ובניו ומתתיה כהן גדול. לכלותם - בימי המן, שהעמדתי להם מרדכי ואסתר. להפר בריתי אתם - בימי פרסיים, שהעמדתי להם של בית רבי וחכמי דורות. כי אני ה' אלקיהם - לעתיד לבא, שאין כל אומה ולשון יכולה לשלוט בהן.

הוא הביא שאביו אמר לו, כשהחזון אי"ש היה קורא את הגמ' הזו והיה מגיע למילים - שהעמדתי להם בית רבי וחכמי הדורות, אמר החזון אי"ש - העמדתי להם 'קצות החושן', העמדתי להם 'רבי עקיבא אייגר'... ואחרי שהחזון אי"ש נפטר נמשיך ונאמר - והעמדתי להם 'חזון אי"ש'...! מול גדולי הדורות - הם לא יכולים לעשות כלום! שאל רבי שלמה ברעוודה, מתי היה הזמן של שמעון הצדיק?... בגמרא ביומא (סט, א) מבואר שזה היה בזמן אלכסנדר מוקדון. אז היתה תחילת מלכות יון. הרבה הרבה שנים קודם הגזירות של היוונים. נשאלת השאלה, מה זה נוגע למלחמה נגד יון?... 'שהעמדתי להם שמעון הצדיק'?!... הרי זה היה עוד לפני כל הגזירות. מילא חשמונאי ובניו, מתתיהו כהן גדול, אבל שמעון הצדיק כבר לא היה אז!

ואז הוא מביא דבר מעניין: הרמב"ן בפרשת אחרי מות מביא, מה היתה התרבות של יון?... יון דגלה בפילוסופיה. ראש הפילוסופים היה אריסטו. הוא היה המורה של אלכסנדר מוקדון. הרמב"ן מכנה אותו 'היווני הזה'. היווני הזה הכחיש כל דבר שהוא לא רואה בעין. רק מה שיש בטבע - קיים. בפילוסופיה היוונית אמנם מאד אחזו מהחכמה, אבל רק מה שקיים בטבע, מה שאנחנו לא רואים - לא קיים. וממילא - זה הסתירה הגדולה לכל התורה הקדושה.

ומתי הגיע אריסטו?... בסוף תקופת הנבואה. כל זמן שהיתה נבואה, ראו בחוש איך הנביא אומר שיהיו דברים - והכל התקיים בדיוק! זה לא שייך ב'טבע'... ברגע ונסתיימה הנבואה, בא אריסטו והתחיל להפריח ניצנים ראשונים של האידיאולוגיה שלהם, מה שלא רואים - לא קיים. רק טבע.

המציאות של שמעון הצדיק - לחמה בהם עצמם! הגמרא מספרת ביומא (לט, א) את כל הניסים שהיו במשך ארבעים שנה ששמעון הצדיק שמש כהן גדול, [היה גורל עולה בימין, והיה לשון של זהירות מלבין, והיה נר מערבי דולק, והיה אש של מערכה מתגבר ולא הוצרכו הכהנים להביא עצים למערכה, ונשתלחה ברכה בעומר ובשתי הלחם ובלחם הפנים, וכל כהן שמגיעו כזית - יש אוכלו ושבע ויש אוכלו ומותיר...].

והגמ' (בדף סט, א) מספרת על אלכסנדר מוקדון, שהכותיים בקשו ממנו את בית המקדש - להחריבו, ונתנו להם. באו והודיעו את שמעון הצדיק, מה עשה, לבש בגדי כהונה, ונתעטף בבגדי כהונה, ומיקירי ישראל עמו, ואבוקות של אור בידיהן, וכל הלילה הללו הולכים מצד זה והללו הולכים מצד זה, עד שעלה עמוד השחר. כיון שעלה עמוד השחר, אמר אלכסנדר - מי הם הללו? אמרו לו (הכותיים) יהודים שמרדו בך! כיון שהגיע לאנטיפרס - זרחה חמה ופגעו זה בזה.

כיון שראה לשמעון הצדיק - ירד ממרכבתו והשתחוה לפניו! אמרו לו מלך גדול כמותך ישתחוה ליהודי זה?...! אמר להם, דמות דיוקנו של זה - מנצחת לפני בבית מלחמת.

אמר להם למה באתם? אמרו לו אפשר בית שמתפללים בו עליך ועל מלכותך שלא תחרב יתעון עובדי כוכבים להחריבו! אמר להם מי הם הללו, אמרו לו כותיים הללו שעומדים לפניך. אמר להם "הרי הם מסורין בידכם" וכו'.

שמעון הצדיק - במהות שלו - הוא התחיל את המלחמה נגד היוונים. **מלחמת היוונים לא היתה על הגוף אלא על הנשמה. והקדושה של תורה היא בדיוק הפוך, אין טבע! איסתכל קודשא בריך הוא באורייתא, וברא עלמא. אין טבע! מי מנהל מלחמה?...**

הגמרא במכות (י, א) אומרת "עומדות היו רגלינו בשערייך ירושלים", בזכות שערייך ירושלים! מה השאלה בכלל... בזכות הבני תורה, הם אלו שמנהלים את המלחמה!! זה **פשוט** ככה. מי מנהל את המלחמה של אלכסנדר מוקדון? שמעון הצדיק.

שמעון הצדיק - המהות שלו לחמה נגד יון. וזוהי הקדושה של תורה, אין טבע! ואם רגע אחד לא תהיה תורה - אומר רבי חיים מואלוז'ין - העולם יתהפך לתוהו ובוהו! דברים פשוטים.

התורה קובעת את המציאות!

כתוב בחז"ל שהיוונים גזרו שלשה גזירות על עם ישראל, לבטל שבת, קידוש החודש, וברית מילה.

והנה שמירת שבת - מובן. "אות היא ביני וביניכם"... וכן ברית מילה, זה הברית בינינו לקדוש ברוך הוא. אבל קידוש החודש - למה?... מה איכפת להם?...

התירוץ הוא כמו שכתוב בירושלמי (שהחזון אי"ש) מביא בתחילת או"ח (לקל גומר עלי. עד בת ג' שנים ויום אחד עם יצאו בתוליה - בתוליה חוזרין, כמו דמעה בעין שאם יצתה היא חוזרת. אבל בת ג' שנים ויום אחד ואילך, אם יצאו בתוליה - אינן חוזרין. והנה אם היא נהייתה בת שלש שנים ויצאו בתוליה, ונמלכו בית דין לעבר את השנה - חזרו בתוליה!!!

את זה היוונים לא יכלו לסבול. שהתורה תקבע את המציאות... הרי כבר יצאו בתוליה! אבל בגלל שב"ד חזרו ועשו שנה מעוברת - אז הבתולים חוזרים. זה הרי מראה בחוש ובעליל את רוממות התורה וקדושתה, והיא היוצרת ומשפיעה על הבריאה כולה.

ועד כדי כך שהחת"ם סופר תמה, כתוב בגמרא שכהן גדול לא ישב עם הסנהדרין שמכריעים אם לעבר את השנה או לא, כי יש לו נגיעות... אם יעברו את השנה, אז יום כיפור כבר ייכנס לתוך החורף בחודש נוסף, ויהיה לו קר... ותמה החת"ם סופר, הרי אם ב"ד יעברו את השנה, אז גם אם יום כיפור יתאחר בחודש יהיה לו דין של 'חודש תשרי' כמו כל שנה עם אותו מזג אוויר... הטבע מתהפך! (ויש לו שם תירוץ עי"ש).

התורה קובעת לנו את המציאות. וכל התורה שקובעת לנו את המציאות - זה מכח הפנימיות והקדושה שיש בתורה. חכמה חיצונית בלי קדושה - אין בזה שום דבר. איסתכל קודשא בריך הוא באורייתא וברא עלמא, זה אורייתא כמו שעם ישראל קבלו! וזה לא ניתן בתרגום ליוונית ולא לשום דבר אחר.

הבאנו פעם שאמרו בשם הרב פירר, שגם אם יהיה לו פעם יצר הרע להיות אפיקורס חלילה, מרן שה"ת ר' חיים קניבסקי זצ"ל לא נותן לו... המציאות של ר' חיים אומרת שיש אלוקים!!! אין לזה שום הבנה ושכל לתופעה הזו, שכאשר הוא היה מברך - גם אם זה נגד כל הרפואה והרופאים, ונגד כל ההיגיון, כאשר הוא אמר - -- ויהי! צדיק גוזר והקב"ה מקיים. למה, כי התורה קובעת את מציאות הבריאה. וכאשר רבי חיים אומר - כל היוצא מפיו - יעשה.

כח התורה תלוי במנורה, וכיום בנרות חנוכה

ומכאן נעבור לשלב השני:

כל ההשפעה של התורה שבע"פ - תלויה במנורה.

הנצי"ב ריש פ' תצוה מביא שמכל הכפתורים הגביעים והפרחים שיש במנורה, משם נובעת כל החכמה של התורה שבעל פה. ולכן לפעמים מוצאים ביטוי כזה בחז"ל - 'כפתור ופרח'. וגם היום, כשמתלהבים מאיזה חידוש מקובל להגיד אה! כפתור ופרח... מה זה קשור?... זה הולך על הכפתור ופרח שהיו במנורה, כי החכמה של התורה נובעת מן המנורה.

[והדברים ידועים, ועי' בספר 'ימי החנוכה' להגר"ד כהן שליט"א מה שהביא והאריך בזה].

באוצר המדרשים, יש מדרשי חנוכה, ובמדרש האחרון על חנוכה מובא, שהיוונים לחמו בכל עוז עם כלל ישראל - ולא הצליחו. עד שאמר להם משומד אי בליעל, מצוה אחת יש להם שאם לא יעשו אותה יאבדו מן העולם וזה הדלקת נר בבית המקדש, וכל זמן שהמנורה קיימת - לא תוכלו לנצח אותם. ולכן הם טמאו את כל השמנים.

ולכן הימים האלו מסוגלים מאד לתורה

כתוב בגמ' בשבת (כג, ב) הזהיר בנר - הויין לו בניס תלמידי חכמים, ורש"י מסביר - נר שבת ונר חנוכה. ובכף החיים (סי' תרע"א) מביא ופירש רש"י - דכתיב כי נר מצוה ותורה אור, על ידי נר מצוה דשבת וחנוכה - בא אור דתורה.

והביא עוד מהלבוש: 'ולא שייך לומר הוא עצמו יזכה לתורה, כי עם האיש השלם ידבר שכבר הוא בשלמותו', והב"ח כתב, אי לאו בר הכי הוא - מכל מקום זוכה לבניס תלמידי חכמים.

ולכן באמת ימי החנוכה הם ימים שמשוגלים לתורה. והזכרנו בשבוע שעבר, שמרן רה"י ר' גרשון אדלשטיין שליט"א, לא יכול להבין איך בחורים נוסעים בשבת חנוכה לביתם... **הרי זה הזמן לזכות לתורה, ולהתפלל על תורה! ה"אהבה רבה" צריך להיות אחרת, לא פחות משבועות!!! הוא יפתח לבנו בתורתו... זה הזמן שאפשר להשיג כל כך הרבה!**

אגב, בעולם הישיבות קוראים לשבת הקרובה 'שבת חנוכה'. אך בישיבת פוניבז' קוראים לשבת הזו 'שבת רבי גרשון'... מי שרוצה, שייך בשבת לישיבת פוניבז' ויראה איך כל ההיכל מלא מלא... זו שבת של רבי גרשון... האהבת תורה והעמקה בערך ימים קדושים אלו - מדביקה את כל הסובב - אשרי עין ראתה זאת.

אתם יודעים מה אפשר להשיג בימים הללו?!... השטן לוקח לנו את כל הימים הכי טובים והורס לנו אותם! חנוכה... מה זה חנוכה? להודות ולהלל! מה הכוונה להודות ולהלל?... עם התמדה בתורה, עם דביקות בה'... דבר פשוט כל כך... אבל להפוך את הימים לכל מיני ביטולים של מסיבות וכיוצא ב, הרי זה מאבד את הרכוש היקר שנותנים לו, שבחז"ל ריש חגיגה מבואר שהוא לא סימן לחכמה.

לעמוד בנסיונות של הדור

דבר נוסף, מרן רה"י זיע"א דיבר בפוניבז' הקטנה (לפני כשלושים וחמש שנה) על הגמרא הזו במגילה, 'ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים'.

שאל הראש ישיבה, למה זה נקרא שלא מאסתים?... בהתחלה כאשר עברנו עבירה - הוא מאס אותנו, וגעל בנו. ואחרי זה עשינו תשובה, ואז הקב"ה סלח לנו. אבל למה זה נקרא לא מאסתים?... אמר הרה"י יסוד עצום: היום כל כותבי התולדות כותבים בספרי זכרונות על גדולי הדור, נותנים להם תארים כמו 'כוכב שביט מדורות קודמים שנפל בדור הזה'... וכדומה. אומר הרה"י הם לא היו כוכבים יוצאי דופן, הם גדלו על הרקע של אותו דור. לכל דור יש את הנסיונות שלו, ומי שעומד בהם - גדל!

אצל מרדכי היה הנסיון לא להשתחוות להמן, והוא עמד בזה! לא יכרע ולא ישתחוה, ובימי היוונים היו צריכים מסירות נפש להילחם ביוונים, ועמדו בזה מתתיהו ובניו. וכך כל גדולי הדורות שבכל דור ודור - עמדו בנסיונות של אותו הדור, וזה מה שגדל ורומם אותם מעל כל בני דורם.

וכאשר שאלו את מרן הרה"י מה הנסיון של הדור שלנו? ענה: **לחפש את האמת, מה ד"א שואל מן.**

ובעיני הרה"י היתה חשיבות גדולה לענייני קדושה שהיא המביאה לקדושת התורה, וזה אי' מנסיונות של הדור שלנו.

סיפר לי אברך בן עלייה גדול (לפני ימים ספורים) שהיו לו ילדים חולים בבית - ל"ע, והוא נצרך לטוס לחוץ לארץ. והיה לו בחור ישיבה שעזר לו כל הזמן, אותו אברך רצה שהבחור ההוא יבא איתו גם לחו"ל, ויהיו שם במלון. אך הוא בא קודם לשאול את מרן ראש הישיבה.

שאל אותו הרה"י: אתה לוקח אחריות עליו?!... אמר, בודאי... הוא לא אז ממני...! ואז הרה"י החל לצעוק בקול (שלא כהרגלו) אתה יודע על מה אתה מדבר?!... בחור - הולך ברחוב, ורואה באקראי דברים שאסור לראות - הוא רץ מהר לבית מדרש והוא שוכח מהכל... אבל בבית מלון הוא נמצא עשרים וארבע שעות עם כל הנסיונות!!! אוכל עם הנסיונות, מדבר עם הנסיונות, וישן איתם... **הגהינם בוער שם!!! אתה מביא בחור ישיבה לגיהנם?!... מבנים של הראש ישיבה - תובעים יותר...**

נמצינו למדים, כל הכח של התורה הוא במנורה. כאשר כבתה המנורה - אבדנו את הכח של תורה שבעל פה, ואז יכלו לכבוש את עם ישראל.

והשאלה נשאלת: היוונים, אתם רוצים לבטל את המנורה, למה לא **לשפוך את השמן?** תשפכו אותו... למה לטמאת...?

התירוץ הוא, הם באמת כן רצו שידליקו את המנורה! אבל בלי קדושה... שידליקו בטומאה... טומאה הותרה בציבור?! אדרבה... תדליקו שמן טמא. לא קדושה... תהיו ככל העמים בית ישראל. את הקדושה של התורה - הם לא יכלו לסבול... בזה הם נלחמו, במנורה שמביאה לקדושה של תורה. אך שידליקו בטומאה, אז התורה נלמדת כיעוד חכמה, זה לא הפריע להם... אדרבה זה מה שהם רצו. ולכן צריך לדעת, כאשר נחרב בית המקדש אבדנו את המנורה שמסמלת על הקדושה.

הרמב"ן בתחילת בהעלותך פותח לנו עיניים: הרי ברגע ונחרב בית המקדש - את עיקר ההשפעה של התורה שבעל פה - אין. אין מנורה! אם כן איך היינו זוכים למתיקות התורה?... איפה היה לנו את תורת רבי חיים מבריסק, ובנו הבריסקערב, את הקצות החשן ורבי עקיבא אייגר... וכל שכן את תורת רבותינו הראשונים...

וכאשר באו היוונים - בזכותם זכינו לנס חנוכה...! כתוב על אהרן הכהן שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה, 'חייך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות'. (רש"י שם)

והרמב"ן שם מסביר: אבל ענין ההגדה הזו, לדרוש רמז מן הפרשה על חנוכה של נרות שהיתה בבית שני על ידי אהרן ובניו, רצוני לומר חשמונאי כהן גדול ובניו.

(וכן הביא שם ממגילת סתרים לרבינו נסים).

'והנה דבר ידוע שכשאינו בית המקדש קיים והקרבת בטלים מפני חורבנו - אף הנרות בטלות. **אבל לא רמזו אלא לנרות חנוכת בית חשמונאי שהיא נוהגת אף לאחר חורבן, בגלותנו.** וכן ברכת כהנים הסמוכה לחנוכת הנשיאים נוהגת לעולם, דרשו סמוכין לחנוכת הנשיאים מלפניה ומלאחריה בכבודו של אהרן שלא נמנה עמהם'.

נרות חנוכה - ממשכים עד היום! וזהו - אומר הרמב"ן - ההמשך של אהרן! המשך של המנורה בבית המקדש.

אם כן מי נתן לנו את המשך התורה בכל יופיה והדרה, ואת כח להילחם נגד כל טומאה של רחוב?... היוונים. שהם נלחמו אנתנו, וה' עשה עמנו נסים ונפלאות ונצחנו, והתורה ממשיכה!... איזה מתיקות של קצות, רעק"א, רבי חיים...

בבית הכנסת שלנו מתפלל הגי"ר נחום נבנצל שליט"א, (גיסו של רבינו הגר"ד), הוא שאל פעם איזה אברך חשוב, החזון אי"ש אמר שלקצות החשן לא היה טעם בקוגל, מאיפה החזון אי"ש ידע את זה? מי סיפר לו?... אמר לו אותו אברך, מקל וחומר... אנחנו כשאנו לומדים את הקצות - אין לנו טעם בקוגל, וכ"ש שלקצות עצמו לא היה...

מה שיש לנו היום את חנוכה זה בזכות היוונים. [ובמאמר המוסגר, גם בזכות המן, הדר קיבלוה בימי אחשורוש, וזכינו לקבלת התורה מאהבה], וכמו שמביא השערי תשובה (שער שני אות ה), מדרש תהלים (מזמור כ) - אלמלא נפלת לא קמתי. אלמלא ישבתי בחושך - לא היה ה' אור לי. **כי יהיה החושך סיבת האורה!!!**

מהיוונים קבלנו את התורה ביופיה עד היום הזה, ובזכות המן קבלנו את התורה מאהבה... פלאי פלאים!...

וממילא הכל מובן... מצות נר חנוכה מצוה 'חביבה' היא עד מאד... יש שאלה בכלל... ומה 'נעמת' - בנר חנוכה! זה תארים הלקוחים מאמת ויצבי.

מרן ר' חיים קניבסקי זצ"ל בסדורו אומר - שתארים אלו של האמת ויצבי נאמרו כולם על התורה והמצוות. חנוכה זה הקיום של תורה!!!

אנחנו יכולים לחלום על עולם של תורה בלי 'יצים ופרחים'!... בלי הגר"א, בלי הקצות, בלי רבי עקיבא אייגר, ובלי רבי חיים?... זו מצוה חביבה עד מאד! ועוד איך חביבה!...

"רכין כשושנה" - לעשות רק את רצון ה'!

אומרים בפיוט: "ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים".
למה עם ישראל נקראים 'שושנים'? אמנם בסליחות שלפני ראש השנה אומרים, 'קנויה קרויה שושנה', אנחנו שושנים... אבל מה זה נוגע למנותר קנקנים?... [אצל החסידים אומרים, והוא מובא כבר בספרים, שאם יש שושנה ברגל - שיקחו מהשמן זית שנשתייר בנרות חנוכה ויסוכו על הרגל, וזו סגולה טובה מאד לרפאת את הרגל... אמנם צריך להתנות שלא מקצים את כל השמן למצוה].
על כל פנים, למה אנחנו נקראים שושנים?... כתוב במדרש שה"ש (ז, ז) א"ר לוי, בנוהג שבעולם אדם נושא אשה בן שלשים שנה ובן ארבעים שנה, משמוציא יציאותיו (היינו כל הוצאות החתונה) הוא בא לזקק לה, והיא אומרת לו כשושנה אדומה ראיתי, ופורש ממנה מיד, מי גרם לו שלא יקרב לה? איזה כותל ברזל יש ביניהם, ואיזה עמוד ברזל ביניהם? איזה נחש נשכו ואיזה עקרב עקצו שלא יקרב לה?... דברי תורה שרכין כשושנה...
וכן אדם רעב שהביאו לו תמחוי של חתיכות - מנה של חתיכות בשר מהבילות... ולפתע אמרו לו 'חלב נפל שם', ומשך ידו ולא טעמו! מי גרם לו שלא לטעום, איזה נחש נשכו שלא יטעום ואיזה עקרב עקצו שלא יקרב ויטעם אותו?... דברי תורה שרכין כשושנה שכתוב בה "כל חלב וכל דם לא תאכלו".

מה זה רכין כשושנה?... זה כח! זה עוצמה! אדרבה - זה לא רוך. ונסביר: המושג של "רכין כשושנה" הכוונה היא אני - לא קיים! כל המושג שאני כולי מתבטל, אני נמס... (יש ביטוי כזה היום...) רחל ויתרה על הסימנים ללאה אחותה, למה, בשביל שלא תתבייש. במושג זקנים מביא, שכאשר רחל באה לבקש על הגלות מהקב"ה, היא אמרה לו וכל זה לא עשיתי אלא באהבתך! אני אהבתי אותך וידעתי שזה מה שאתה רוצה שאעשה! זה היה כל החשבון שלי - מה אתה רוצה, והסכמתי להביא על עצמי את כל מה שבא עלי, בשביל לעשות את רצונך. [ועי"ש בפנים את לשונו הנפלאה].

בשבוע האחרון במוסף שבת של יתד נאמן במלאת חמש שנים לפטירת מרן רה"י זיע"א הביאו הרבה סיפורים נפלאים, חדשים גם ישנים, יש שם וורט א' כ"כ נפלא, שמבטא היטב מיהו הראש ישיבה... הרה"י ידוע שהוא רעד מכבוד, ורעד שיכבדוהו כשהוא נוסע לאמריקה. **רק אתמול סיפר לי חתדב"ן - הגאון ר' זאב ברלין, שהרה"י נסע יחד עם הרב"ה מגור בפעם הראשונה לארה"ב, וכשהלכו פ"א בדרך הרה"י בכה בדמעות - אני מפחד מהכבוד שאני אקבל... הוא הלך ובה - כפשוטו. הלך ילך ובה...**
ובמוסף שם מסופר, שהרה"י אמר למישהו, אנחנו אומרים בסוף שמונה עשרה "ונפשי כעפר לכל תהיה - פתח ליבי בתורתך"...! בשביל שיהיה "פתח ליבי בתורתך", צריך שיהיה קודם "ונפשי כעפר לכל תהיה". והיו כמה אנשים גדולים - שקבלו יותר מידי כבוד, וקצת ירד אצלם ה-"ונפשי כעפר לכל תהיה", ומיד נסתם ה-"פתח ליבי בתורתך". אמר הרה"י אני מפחד מזה... שלא יסתם לי הלב... אבל מה אעשה שזה מה שהקב"ה רוצה ממני, שאלך לאמריקה לחזק יהודים. אני אעשה מה שהקב"ה רוצה בכל מחיר שאצטרך לשלם... רכין כשושנה... אין לי מול העיניים שום דבר... הראש ישיבה... הדבר הכי יקר שיש לו בעולם - פתיחת הלב בתורה, והוא באמת פחד מזה!! אבל זה מה שהקדוש ברוך הוא רוצה...

והוסיף לי אמש הגאון רבי זאב ברלין, שים לב... שכבר חמש שנים אחרי הפטירה ואנשי לומדים עדיין מידי יום לעילוי נשמתו! ישיבה על קברו... אלפים לומדים ובכל מיני מסלולים... הראש ישיבה היה מוכן למסור את התורה שלו עבור הכלל, והוא לא הפסיד מזה... הוא מקבל טונות...

החשמונאים ידעו שיתכן וזה יעלה להם בחיים כפשוטו - אבל זה ה"י רצון השי"ת - אנחנו לא קיימים. וזה אנו צריכים לצאת עם ימי החנוכה, ולצאת עם חיזוק מיון הזכרון ממרן רה"י זיע"א - ולקבל ע"ע ללכת בדרכו.

הראש ישיבה אמר פעם, מחשבה אחת שאדם יכול לשנות לו בזה את כל החיים: לפני כל דבר שאני הולך לעשות לחשוב קודם לכן מה הקב"ה רוצה ממני. אני לא קיים... לא לערבב מחשבות אישיות של מתאים לי, כדאי לי או לא... רק לחשוב מה הקב"ה רוצה. וכל בן אדם יכול לדעת מה באמת הקב"ה רוצה ממנו, אם הוא מחפש את זה באמת. גם דברים שהם הידור או לפנים משורת הדין שיש המשתמטים מזה כי לא חייבים, ואמר מרן הרה"י זיע"א, בלי כל החשבונות, סוף סוף הקדוש ברוך הוא רוצה את זה? זה עושה לו נחת רוח? אז למה לא?... יש הידור במצוות, אל תחשוב אני חייב או לא חייב, אם זהו רצון ה' - תעשה את זה! **מי שחי כל הזמן סביב רצון ה' - כל החיים שלו אחרת!**

גם מתניהו ובניו הבינו שהם לא הולכים לחזור מן המלחמה... אבל הם הבינו שכך רצון ה', ובשביל האהבה שאהבתי אותך, הם יצאו להילחם, וכך זכינו לימי החנוכה ולאור המנורה שממשיך ע"י אור החנוכה, וממנו פנה ויתד לכל מה שזכינו במתיקות ופתיחת הלב בתושב"ע.

במסירות נפש - זוכים!

מרן רה"י זיע"א היה מביא את הב"ח בהל' חנוכה, לפי שנתרשלו מן העבודה - נלקחה מהם, וכשמסרו את נפשם עליה - החזירה להם. וביאר הרה"י, כדי לקחת להם - מספיק 'נתרשלו', אך בשביל להחזיר להם צריך 'מסירות נפש'. יש בחור שתקופה הוא התבטל. כאשר הוא התחיל להתחזק - באו לו מפריעים, והא מתרעם... רבונו של עולם! אני רוצה להתחזק, למה מפריעים לי... מה אתה לא מבין... כעת? אתה צריך מסירות נפש בשביל לחזור ללמוד. אבל אם תעמוד בזה כעת - אתה זוכה עד למעלה ראש.

זה התפקיד שלנו. נזכור: עוד מעט כבר עובר חנוכה... נשאר לנו ימים בודדים ותכף גם זה עובר... אפשר כל כך הרבה לזכות ולקבל, אין סוף!!! הימים של חנוכה הם "נר מצוה ותורה אור"! זה הימים לזכות, וכך כתוב בספרים, כמה אפשר לזכות על ידי עמל ויגיעה... לא שוטה הוא מי שלא מנצל!... גם אם נוסעים הביתה לשבת וראשון, אם יגידו לבן אדם יש לך פה עיסקה של מליונים, אבל אתה יכול לצאת עכשיו כמה ימים לחופשה על חשבוני. יהיה מישהו שיסכים ללכת לחופשה!... וגם אם הולכים הביתה ורוצים לקיים מצות כיבוד הורים, אבל אל תבוזז את הזמן... זה ימים של חנוכה!

החסידים אומרים 'ליכטיקער חנוכה', חנוכה מאיר!!! אל תחשיך את האור הגדול של חנוכה... תן לאור הגדול הזה להאיר לך ולהיכנס לך לנשמה! ואחרי זה כל החיים אחרת... מי יתן, וה' יזכה אותנו בקרוב ל"אור חדש על ציון תאיר". אמן.

בשורה משמחת

לרגל ימי החנוכה הוכנסו לקו השיחות

שמספרו 074-740-3629, שיחות על חנוכה

שנמסרו על ידי המשגיח שליט"א בשלוחה 3-3

הוצאת הגיליון נתרם לע"נ של האי גברא רבא משמח אלוקים ואדם הרה"ר יששכר בן הר"ר אברהם רוטשילד ז"ל

ציריך - ירושלים

נלב"ע השבוע יום ב' דחנוכה כ"ו כסלו

תנצב"ה

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב ולאחמ"כ בשידור חוזר וכן שיעור דף היומי ועוד, בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

ניתן לתרום לגיליון מכל עמדות נדרים פלוס ברחבי הארץ באמצעות לחצן קופות נוספות בחיפוש יש להקיש ארחות חיים או קוד מוסד 1000729 כמו"כ ניתן לתרום דרך המערכת הטלפונית הממוחשבת נדרים פון בחיוב לטלפון 037630585 שלוחה 2071 או במספר פלא' 053-415-3025 כל מי שיכול לעשות הוראת קבע אפילו של כ5 ש"ח תבוא עליו ברכה, וכל המוסיף... ניתן לקבל את הגיליון במייל: 4166058@gmail.com